

Yttrande på remiss angående förslag till ny modell för utvärdering av utbildning på forskarnivå (dnr 412-221-14)

Generellt utlåtande

Generellt anser vi att detta är ett genomarbetat förslag vilket har föregåtts av en omfattande dialog med lärosätena och andra berörda. Vi förstår dock att det är svårt, om inte omöjligt, att hitta en metod som är optimal för alla lärosäten, fakulteter och ämnen eftersom organisation och förutsättningar ser så olika ut.

Karolinska Institutet anser att det är bra att utbildning på forskarnivå utvärderas och att diskussionen kring metoder och utförande i sig är, och har varit, kvalitetsdrivande. Dock kan det diskuteras om inte ett större fokus, i enlighet med UKÄ:s nya kvalitetssäkringssystem, istället bör läggas på lärosätenas interna kvalitets-säkring och egna fortlöpande utvärderingar.

Efterfrågad information i tabellform

Vi har nedan ett antal kommentarer och förslag angående den information som efterfrågas i tabelldelen av självvärderingen.

För samtliga personer som räknas upp i tabell 3 och 4 ska publikationslistor bifogas. Detta innebär en omfattande arbetsinsats och vi vill därför ha ett förtydligande av på vilket sätt all denna datamängd kommer att användas och om värdet av den informationen står i proportion till arbetsinsatsen. På KI publiceras ca 4 000 artiklar per år, vilket innebär ca 20 000 publikationer under fem år. Då många publikationer har flera medförfattare från samma universitet kommer många publikationer dessutom att nämnas flera gånger. Det är alltså en stor mängd information som UKÄ kommer att behöva bearbeta.

Vi kan använda våra bibliometrisystem för att ta fram publikationslistor, men det blir betydligt mer resurskrävande och problematiskt att ta fram listor på opublicerade verk.

För att minska den sammanlagda volymen publikationslistor ifrågasätter vi därför behovet av listor för samtliga dessa grupper. Speciellt ifrågasätter vi bihandledare, som ofta har sin hemvist på annat universitet, och övriga forskare.

Vi föreslår att endast bifoga publikationslistor för doktorander och huvudhandledare (ej för bihandledare eller övriga forskare). Dessutom att endast publicerade verk ska ingå i handledarnas listor (inte accepterade). Dock kan vi se ett värde i att inkludera doktorandernas opublicerade verk. Syftet med vårt förslag är att uppnå en bättre balans mellan arbetsinsats och värdet av det insamlade materialet.

I tabell 4 efterfrågas "övriga forskare". För att kunna ge den informationen behövs en tydligare definition av vilka personer som avses och vad som menas med "koppling till forskarutbildningen". Ska t.ex. medförfattare på doktorandernas arbeten tas med oavsett vilket universitet de jobbar vid eller är det forskarna i doktorandernas närmiljö som avses, och var går i så fall gränsen för närmiljön?

Oavsett är det mycket komplext att identifiera denna grupp, eftersom en person ofta är huvudhandledare för en doktorand, bihandledare för någon/några andra och samtidigt är kopplad till ytterligare andra doktorander.

Vi anser att antal juniora och seniora forskare som finns i doktorandens närmiljö är en viktig aspekt av forskarutbildningen, men vi anser att den informationen kan redovisas på annat sätt.

Vi föreslår att tabell 4 stryks helt, men att lärosätena istället uppmanas att i utvärderingsfrågorna resonera kring stödet för doktoranderna, bl.a. i form av övriga forskare kopplade till forskarutbildningen.

Vi tycker också att antal handledare per doktorand är en aspekt av handledarskap som saknas i aktuellt förslag.

Vi föreslår att tabell 1 och 2 kompletteras med en kolumn som efterfrågar antal handledare för varje doktorand.

Flexibilitet i redovisningen

Vi har här ovan framfört några synpunkter på uppgifter som för oss och ett antal andra lärosäten kommer att vara svåra och resurskrävande att samla in, för UKÄ svåra att hantera och för utvärderarna svåra att analysera och bedöma.

Vi föreslår därför att det ska finnas en flexibilitet i hur efterfrågad information presenteras. Att lärosätena i dialog med UKÄ ska kunna välja beroende på hur lärosätets organisation och förutsättningar att presentera information i form av tabeller eller t.ex. som resonerande text.

Övriga synpunkter/frågor

Handledarskap

En av de viktigaste aspekterna av en god forskarutbildning är att handledningen håller hög kvalitet, och att inte handledarkompetens sammanblandas med forskningskompetens. Att mäta handledarkompetens är svårt och vi kan inte se några lämpliga nyckeltal eller indikatorer för detta. Däremot bör det uttryckligen efterfrågas av lärosätena att redovisa hur man säkerställer handledningens kvalitet och hur man arbetar med denna aspekt. I det sammanhanget vill vi också be om ett

förtydligande av vad som avses med stabil handledarresurs vilket nämns ett par gånger i underlaget. Är stabilitet samma sak som långsiktighet eller rymmer det andra kvalitetsaspekter?

Måluppfyllelse

Det finns en otydlighet kring om det är lärosätets sätt att bedöma måluppfyllelse som ska utvärderas eller om det är doktoranderna verkliga måluppfyllnad. Vi har tolkat att det är det första som avses, men det är inte helt tydligt. På sid 13, tredje stycket, står de t.ex: "Doktorandernas måluppfyllelse kommer att väga tungt...". Detta bör förtydligas.

Vad innebär en positiv bedömning?

Bedömning av individuella studieplaner, sid 12: På vilket sätt kan en systematisk användning av de individuella studieplanerna ligga till grund för en positiv bedömning när det bara finns två grader i skalan?

Antal aktiva doktorander

Definitionen aktiva doktorander (tabell 1 och 2) behöver förtydligas, dvs. vilken nivå som krävs för att man ska anses vara aktiv (t.ex. >1%, minst 10% aktivitet etc.) UKÄ bör också vara medvetet om att det inte går att efterfråga information för innevarande termin i tabell 1 och 2, eftersom aktivitet och försörjning rapporteras först i slutet av terminen.

Doktoranders psykosociala miljö

Vi saknar att doktorandernas psykosociala situation och arbetsmiljö inte ingår som en självklar del i detta utvärderingsförslag. Om UKÄ ändrar fokus och istället gör en granskning av lärosätets kvalitetssäkring såsom tanken är i UKÄ:s nya kvalitetssäkringssystem skulle denna aspekt kunna få en större plats (se även det generella utlåtandet ovan).